

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Robert Thompson
An tÚdarás Oideachais

An tÁisaonad
a chuir in oiriúint

Coláiste Ollscoile
Naomh Muire
Béal Feirste
An tÁisaonad

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

RÉAMHRÁ

Is áis é 'Smaoinigh ar an Bhealach Cheart' a dearadh do dhaltáí Eochairchéim 1 le deis a thabhairt dóibh réimse de scileanna a fhorbairt, lena n-áirítear:

- Seichimh a chruthú agus leanúint díobh;
- Patrúin a fhiosrú;
- Scileanna fadhbhuascailte a fhorbairt;
- Scileanna smaointeoireachta a fhorbairt.

I ngach gníomhaíocht, bíonn ar na daltaí seicheamh simplí a leanúint. I ngach eangach, tá scáthú liath ar an chearnóg thosaigh agus ar an chearnóg chríochnaithe. Tá cuid de na huimhreacha sa seicheamh istigh san eangach cheana agus bíonn ar na daltaí na huimhreacha ar fad atá ar iarraidh a líonadh isteach sa dóigh go mbeidh gach uimhir sa seicheamh taobh leis an chéad uimhir eile, go cothrománach nó go hingearach. Níl cead acu bogadh go trasnánach. San áis chomhthreomhar EC2, 'Sár-Sheichimh', tá an treo 'trasnánach' le láimhsiú ag daltaí chomh maith.

Moltar go mbeadh daltaí ag obair i mbeirteanna sna gníomhaíochtaí seo. Ba cheart daltaí a spreagadh le teacht ar a gcuid straitéisí féin leis an eangach a chomhlánú. Tá sé ríthábhachtach go n-eiseamláireodh an múinteoir an dóigh le heangach nó cuid d'eangach a chomhlánú le go bhfaigheadh daltaí tuiscint níos fearr ar an réasúnaíocht a bhaineann leis an áit a gcuireann tú na huimhreacha. Is féidir le daltaí, ansin, straitéisí leis an tasc a chur i gcrích a phlé agus a chur i gcomparáid lena chéile.

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

D'fhéadfadh sé go gcuideodh cuid de na straitéisí seo leis na daltaí agus iad ag iarraidh eangacha a chomhlánú:

- Liosta a dhéanamh de gach uimhir san eangach sula dtosaíonn siad a chomhlánú na heangaí. Bíonn tábhacht faoi leith leis seo go háirithe nuair nach léimeann seicheamh inaitheanta amach ó na huimhreacha nó má bhíonn sé deacair ag na daltaí cuimhneamh ar an seicheamh (e.g. Cuntas i gCúigeanna)
- Líne a chur trí na huimhreacha ar an liosta s'acu atá istigh san eangach cheana féin. Léireoidh sé seo do dhaltaí an méid uimhreacha atá le líonadh isteach idir na huimhreacha atá ar an eangach cheana féin.
- An chéad dá uimhir eile sa seicheamh a thuar.
- A chinntiú nach bhfágтар aon chearnóga scoite nó scartha agus gan aon bhealach a fhad leo
- Túsphointí difriúla a fhiosrú; e.g. thiocfadh leo oibriú aniar ón uimhir dheireanach sa seicheamh

Ní bheidh ach an t-aon réiteach amháin ann i gcuid de na heangacha ach beidh eangacha eile ann nuair is féidir níos mó ná an t-aon bhealach amháin a úsáid i gcodanna den seicheamh.

Tá súil agam, trí 'Smaoinigh ar an Bhealach Cheart' a úsáid, go bhfaighidh na daltaí dúshlán iomchuí a chuideoidh leo a gcuid scileanna smaointeoireachta agus fadhbhuascailte a fhorbairt agus tuiscint níos fearr a fháil ar sheichimh uimhreacha

Robert Thompson

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

CLÁR

Cuntas in Aonta 1 - 33:	1
Cuntas in Aonta 1 - 44:	2
Cuntas in Aonta 1 - 45:	3
Cuntas in Aonta 1 - 46:	4
Cuntas in Aonta 1 - 52:	5
Cuntas in Aonta 11 - 55:	6
Cuntas in Aonta 30 - 63:	7
Cuntas in Aonta 80 - 113:	8
Cuntas in Aonta 85 - 116:	9
Cuntas in Aonta 189 - 217:	10
Cuntas in Aonta 286 - 313:	11
Cuntas i nDónna 2 - 80:	12
Cuntas i gCorr-Uimhreacha: 1 - 57	13

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i gCúigeanna 5 - 165:	14
Cuntas i nDeiceanna 10 - 370:	15
Cuntas i nDeiceanna 450 - 470:	16
Cuntas in 1p; 1p - 45p:	17
Cuntas in 1p; 10p - 54p	18
Cuntas in 2p; 2p - 78p:	19
Cuntas in 2p; 75p - £1.41:	20
Cuntas i Leath-Uaireanta an Chloig (Digiteach)	21
Cuntas i Leath-Uaireanta an Chloig (Focail).....	22
Cuntas in 2 cheintiméadar; 80cm - 1m42cm:.....	23
Abair Liom an Bealach.....	24

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **1** agus críochnaigh ar **33**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

	11				7	
13		1				5
		20		26	33	
	18				30	
16			23			

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **1** agus críochnaigh ar **44**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

	39		35			30	
				33			28
		44		24			
	6		22		18		
4		8		20			15
		1				13	

A hAon

Daichead a Ceathair

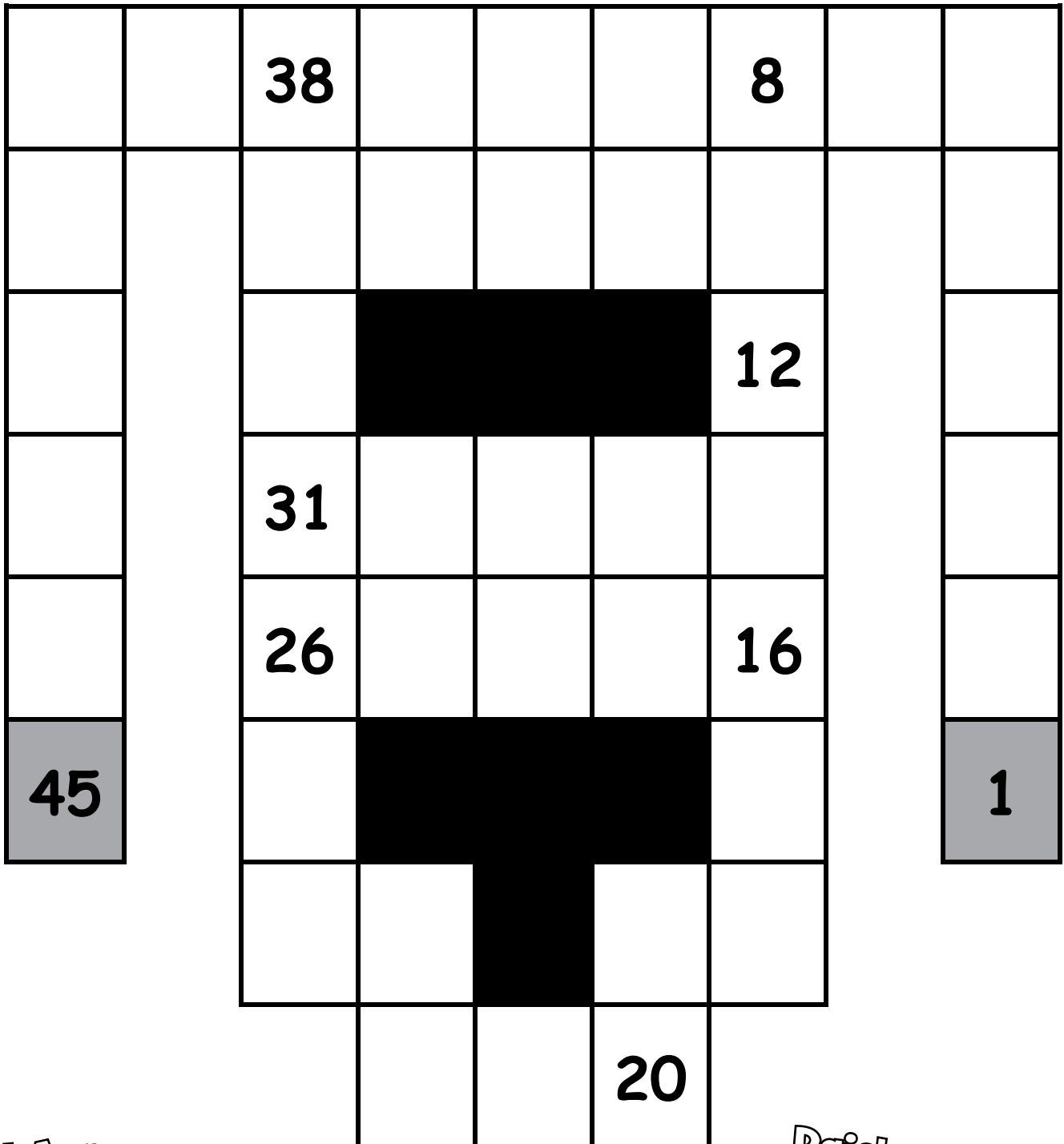
SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **1** agus críochnaigh ar **45**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

A hAon

Dáichead a Cúig

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **1** agus críochnaigh ar **46**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

6			3		31
	8				
12		10	1		
	46		40		
				37	
		20			25
17					

A hAon

Daichead a Sé

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar 1 agus críochnaigh ar **52**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

49								37
		52		44		40		
1	2			17				35
6		4	15	20		30	33	
	10						28	
8			13	22				26

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **11** agus críochnaigh ar **55**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		23				
					29	
				11		
			55			
	16	51				37
			43			

A hAon Déag

Caoga a Cúig

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **30** agus críochnaigh ar **63**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

	40					
	35				63	
	30	47			52	55
32			49			

Tríocha

Seasca a Trí

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **80** agus críochnaigh ar **113**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		86				92
	82			89		
80					95	
		113				
	109				101	
			104			99

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **85** agus críochnaigh ar **116**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		100			
				105	
94					
					110
	88				
		85	116		

Ochtó a Céig

Céad agus
a Sé Déag

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **189** agus críochnaigh ar **217**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

			197	
189				
	193			
				203
	217			
				207
212				

Céad Ochtó
a Naoi

Dhá Chéad
agus
a Seacht Déag ¹⁰

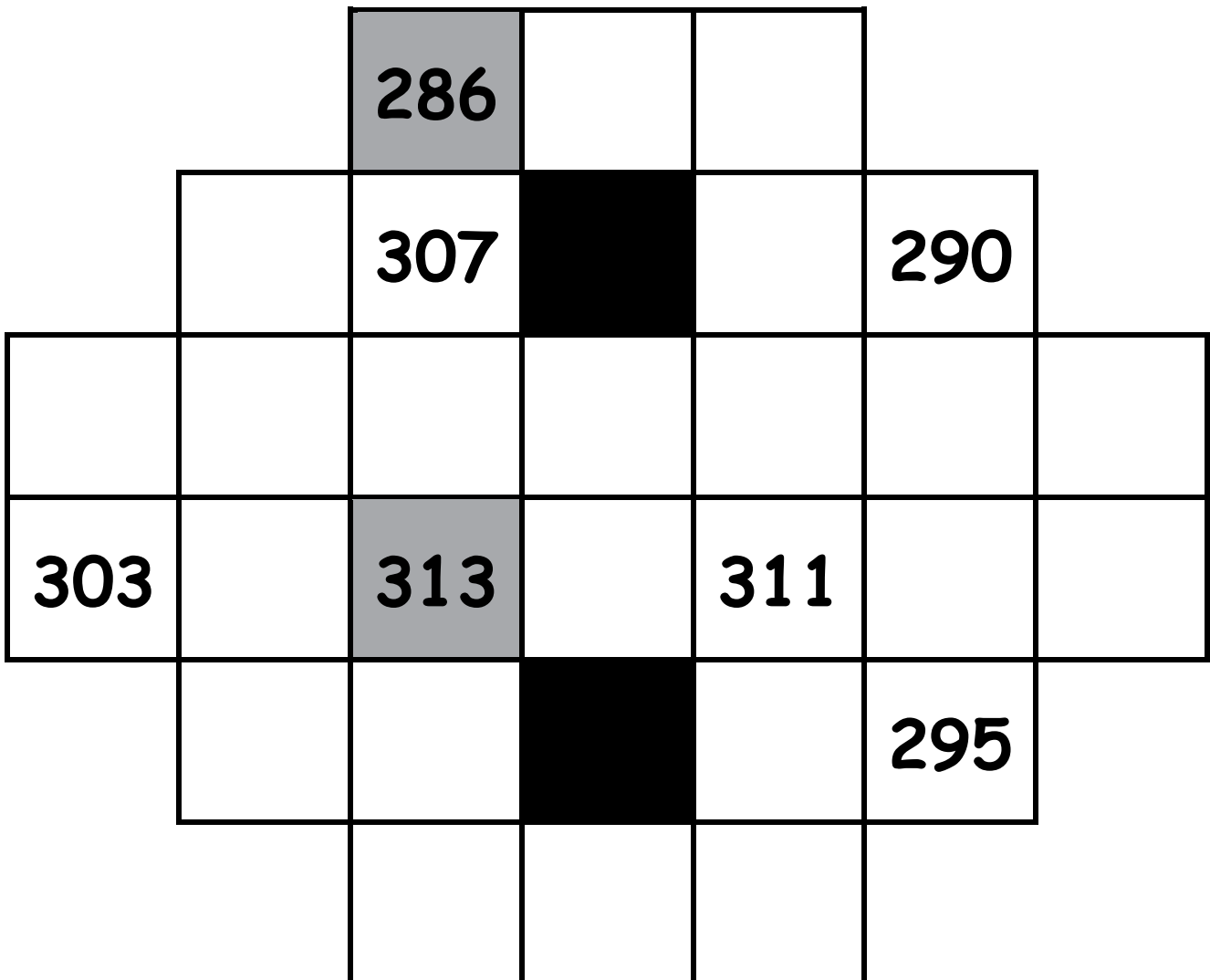
SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas in Aonta

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh in **aonta**.

Tosaigh ar **286** agus críochnaigh ar **313**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

Dhá Chéad
Ochtó a Sé

Trí chéad
agus
a Trí Déag

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i nDónna

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i ndónna.

Tosaigh ar **2** agus críochnaigh ar **80**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		12				28
2	80					
			38			48
64						

Leid: B'fhéidir gurbh fhusa an seicheamh a scríobh síos ar dtús.

ADÓ

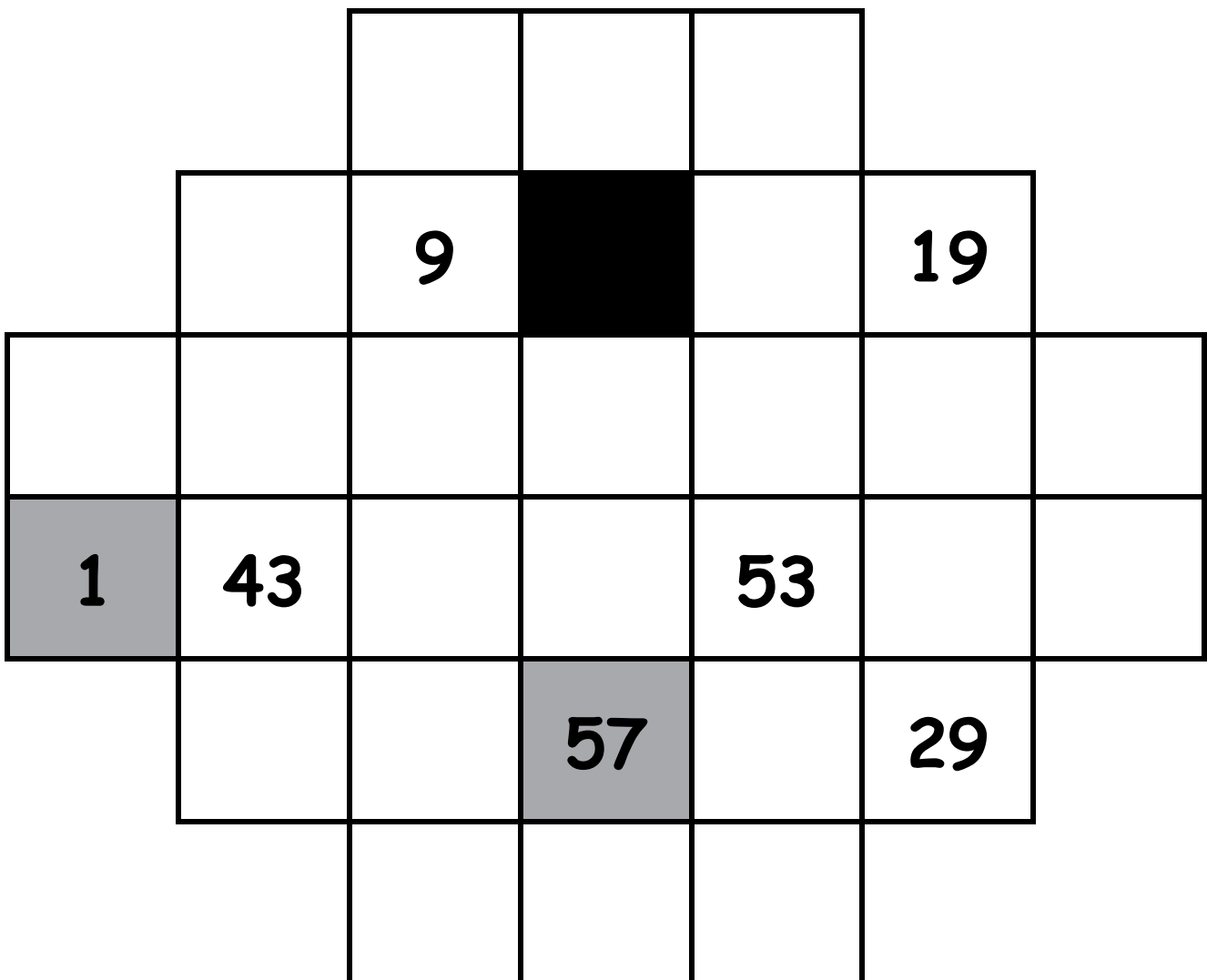
Ochtó

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i gCorruimhreacha

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i gcorruimhreacha. Tosaigh ar **1** agus críochnaigh ar **57**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

A hAon

Caoga a
Seacht

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i gCúigeanna

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i gcúigeanna.

Tosaigh ar **5** agus críochnaigh ar **165**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

				165	
	140				
			5		30
	120				
		90			
				60	

A Cúig

Céad Seasca
a Cúig

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i nDeiceanna

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i ndeiceanna.

Tosaigh ar **10** agus críochnaigh ar **370**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

	260					370
				310		
			10			
		190				
	150			40		
				90		

A Deich

Trí Chéad
Seachtó

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i nDeiceanna

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i ndeiceanna.

Tosaigh ar **450** agus críochnaigh ar **740**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		740		
	700		660	630
	450			580
500				540

Ceithre Ghéad
Caoga

Seacht gCéad
Daichead

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i bPinginí

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i bpinginí.

Tosaigh ar **1p** agus críochnaigh ar **45p**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

			20p			45p
	16p					
		4p		28p	35p	
1p						

Aon phingin

Cúig phingin
is daichead

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i bPinginí

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i **bpinginí**.

Tosaigh ar **10p** agus críochnaigh ar **54p**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

10p						
						19p
	54p			33p		27p
	43p			38p		

Deich bpingin

Ceithre
phingin
is caoga

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas le Dhá Phingin

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas le **dhá phingin**.

Tosaigh ar **2p** agus críochnaigh ar **78p**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

2p						
	78p					16p
	54p			40p		32p
	48p					

Dhá phingin

Ocht bpingin
is seachtó

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

2p a chur leis

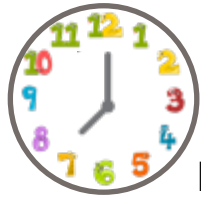
Líon isteach an eangach trí bheith ag cur **2p** le gach suim airgid. Tosaigh ar **75p** agus críochnaigh ar **£1.41**. Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad suim airgid eile sa seicheamh. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

	£1.41				
					85p
				75p	
£1.25					
				99p	
		£1.11			

Cúig phingin
is seachtó

Aon phunt
daichead
a haon

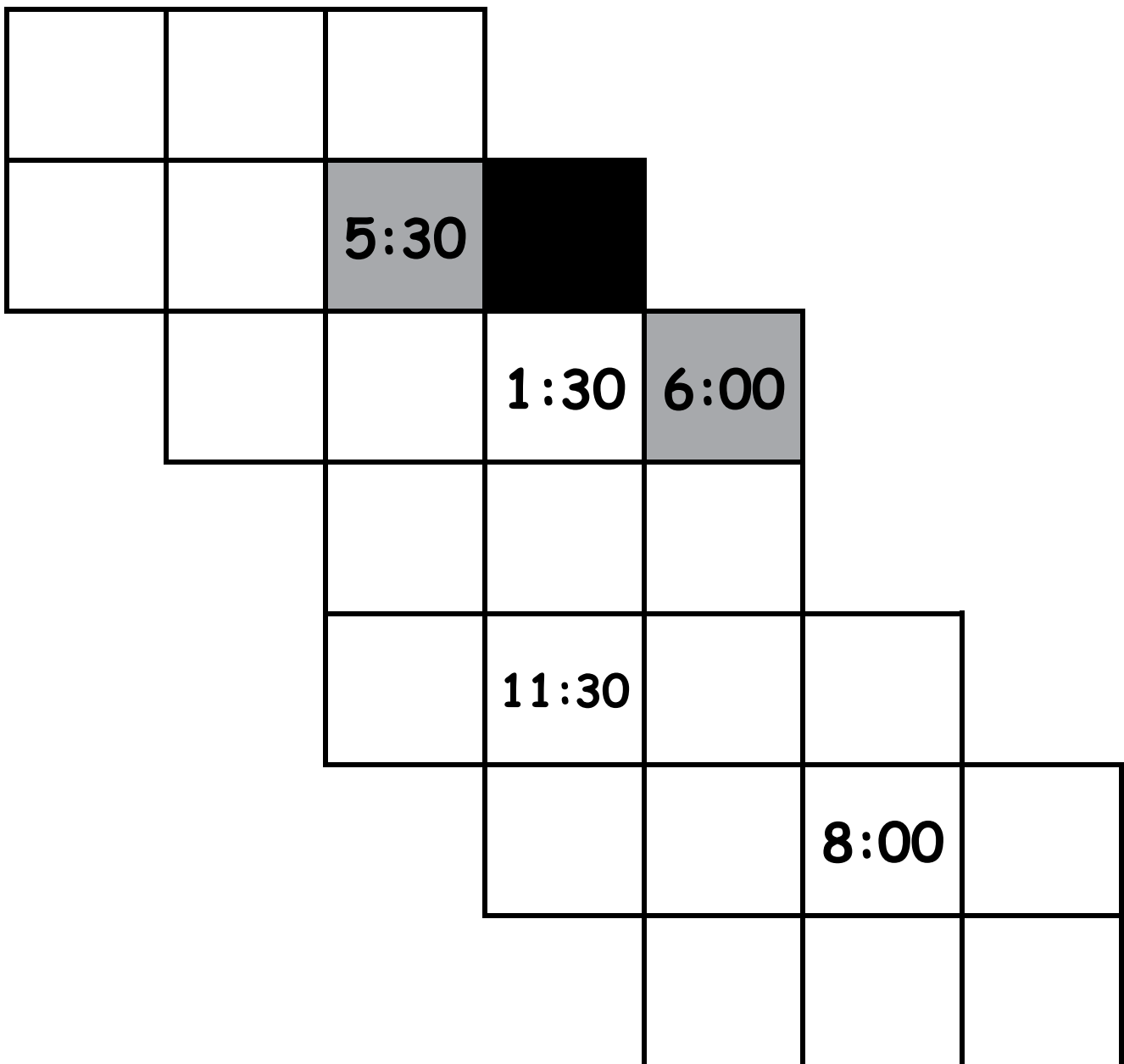
SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i Leathuaireanta an Chloig

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i **leathuaireanta** an chloig. Tosaigh ar **06:00** agus críochnaigh ar **05:30**. Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad am eile sa seicheamh. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

A sé a chlog

Leath
i ndiaidh
a cúig

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Cuntas i Leathuaireanta an Chloig

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i **leathuaireanta** an chloig. Tosaigh ar **a naoi a chlog** agus críochnaigh ar **leath i ndiaidh a hocht**.

Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad am eile sa seicheamh. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

		A naoi a chlog				
A sé a chlog						A dó dhéag a chlog
		Leath i ndiaidh a hocht				
				Leath i ndiaidh a dó		

A naoi a chlog

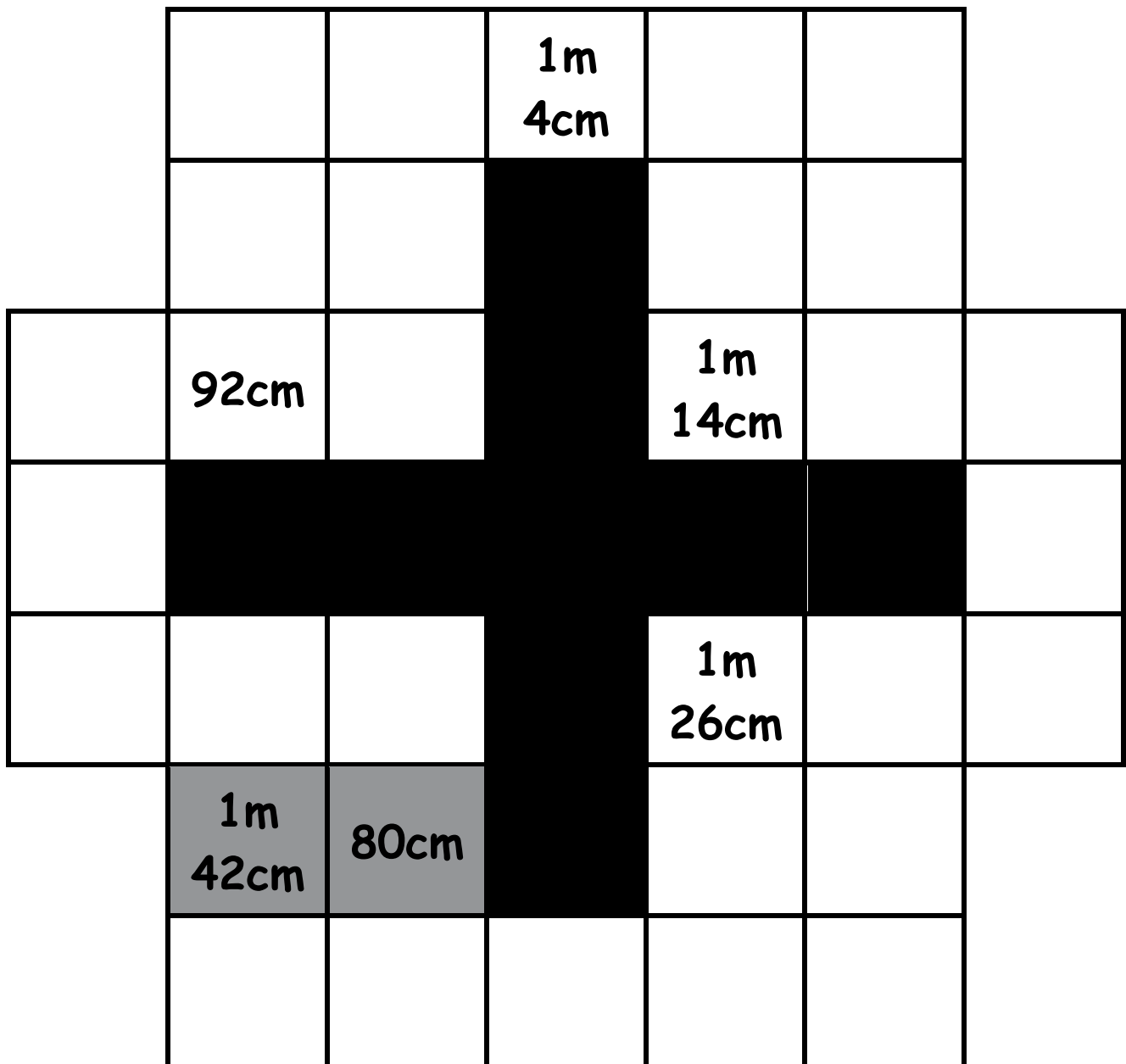
Leath
i ndiaidh
a hocht

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Léimeanna de 2 cheintiméadar

Líon isteach an eangach trí bheith ag cuntas ar aghaidh i léimeanna de **2 cheintiméadar**. Tosaigh ar **80cm** agus críochnaigh ar **1m 42cm**. Tá cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad fhad eile sa seicheamh. Níl cead agat bogadh go trasnánach.

Ochtó
ceintiméadar

Aon mhéadar
daichead a dó

SMAOINIGH AR AN BHEALACH CHEART

Abair liom an bealach

An dtig leat d'eangach féin a dhéanamh?
Socraigh ar an áit a dtosóidh tú. Scríobh an uimhir **1** sa chearnóg sin. Críochnaigh ar an chearnóg **44**.
Scríobh 14 uimhir eile le cuidiú le do chuid cairde a mbealach féin a dhéanamh tríd an eangach. Cuimhnigh go bhfuil cead agat bogadh suas, síos nó go cothrománach go dtí an chéad uimhir eile. Níl cead agat bogadh go trasnánach..

Leid: Smaoinigh ar an bhealach a rachaidh an seicheamh sula dtosóidh tú a chur uimhreacha ar an eangach.